

XIV. ÉVF. • 265. SZAM
Cluj — Kolozsvar, 1931.
november 28 Szombat
5692 ÉV Kiszlev 18

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
neca) 10. szám. Telefonszám: 047
ELOFIZETESI ARAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej
KULFÖLDI
ELOFIZETESI ARAK
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznek)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Alapítványos
Művelődési Központ
Budapest
Diszter 2 11 e 8

ELLET

ESZDŐ POLITIKAI NAPILAP

A kormány felhívásának engedve, Manoilescu eltávozott a Banca Nationala éléről

Helyébe Constantin Anghelcsut, a nemzeti parasztpárti volt belügyi alminiszterét nevezték ki. Az új kormányzó már le is tette az esküt

A mezőgazdasági tartozások konvertálása miatt, vagy személyes okokból mondatták le Manoilescut?

Bucuresti-Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A meglepetésekben gazdag román belpolitikai élet a mai napra hatalmas szenczácót talált fel az ország lakosságának: Mihail Manoilescu, a Banca Nationala kormányzója lemondott méltóságáról. Lemondott, mert kényszerítették arra, hogy elhagyja azt a helyet, amelyért miniszteri tárcáját áldozta fel s amelyet annakidején felsőbb körök kívánságára foglalt el. Manoilescu színes karrierjének ez a váratlan és furcsa körülmények között történő távozás talán a legmeglepőbb és legkülönbözőbb fordulata.

Miédön e sorokat írjuk, még nem lehet tudni pontosan azokat az okokat, amelyek a kormányzó távozásához vezettek.

Annyi azonban kétségtelen, hogy a politikában és különösen a román politikában annyira domináló, személyi természetű momentumok idézték elő ezt a változást, amely újabb bizonyítéka annak, hogy mennyire mulandók és változók az emberi szimpátiák, még akkor is, ha magasabb helyről jönnek.

Már csütörtök délután beszéltek a képviselőházban arról, hogy Manoilescu bankkormányzó benyújtotta lemondását.

Eszerint Manoilescu csütörtök délután öt órakor tárgyalta volna Jorga miniszterelnökkel s ez alkalommal le tette Jorga kezébe a bankkormányzói méltóságáról való lemondását.

A hír villámgyorsan terjedt el és politikai körökben érthetően nagy felzúdulást keltett. Csütörtökön, a késő esti órákban egy Banca Nationala vezetői, mint kormánykörök cáfolták a lemondás híreit. Csütörtökön éjszaka az egyik bukaresti lap munkatársa felkereste Manoilescut és megkérdezte tőle, hogy mi igaz abból a hírből, mintha a kormány az ő lemondását kérte volna. Manoilescu a következőket mondotta:

— Csak egyetlen választ adhatok: Nem mondottam le!

A bekövetkező események azonban rövidesen igazolták a szállongó híreket.

Pont így néz ki most az állami költségvetés is. Mert mostanában nagyon szegény ember az állam is és üres kincstárnak földi helytartója, a pénzügyminiszter, rengeteget kell törje a fejét

Addig-addig spekulált, míg mégis csak összeszerkesztette a hires 25 milliárdos költségvetést.

Szép munka, gyönyörű alkotás, valószínűleg császármetszés ez az olcsó büdzsé. Egyenesen remeke a kettős könyvitelnek. Banira stimmel benne a bevétel a kiadással.

Csütörtök délután Jorga valóban tárgyalta Manoilescuval.

A miniszterelnök kérte Manoilescut, hogy mondjon le a bankkormányzói méltóságáról, miután működése és a kormány tevékenysége között nincs meg a szükséges harmónia.

Manoilescu gondolkozási időt kért s egy óra múlva közölte Jorgával, hogy nem látja be, miért kellene neki eltávoznia a Banca Nationala éléről. Kijelentette, hogy éppen ezért mindaddig nem mond le, amíg erre nem kényszerítik.

A telefonbeszélgetés után Jorga felkereste a gyengélkedő Argetoianut, aki hűlése miatt néhány nap óta nem hagyhatta el lakását. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter hosszas megbeszélést folytattak egymással, amelynek konklúziója az volt, hogy ragaszkodnak Manoilescu távozásához.

Hogy pénteken délelőtt mi történt pontosan, azt nem lehet tudni. Tény az, hogy péntek délelőtt a pénzügyminisztérium a következő, valóságos drasztikus szűkszavú kommunikáté tette közzé:

„Manoilescu Mihály helyébe a kormány Constantin Anghelcsut, a Banca Nationala volt kormányzóját nevezte ki“.

Anghelcsu, az új kormányzó pedig, péntek délután fél öt órakor már le is tette az esküt a király kezébe.

Miért történt mindez? Miért a kormány brüssz eljárása Manoilescuval szemben, aki még csütörtök éjszaka is kijelentette, hogy nem mond le méltóságáról? Mi történt, hogy a kormány ily brutálisan bánhatott el azzal az emberrel,

aki a köztudatban, mint a legfelsőbb körök bizalmának letéteményese szerepel és aki az elmúlt években kiemelkedő szerepet játszott az ország politikai életében.

Valószínű, hogy a közeljövőben meg fog adni a választ ezekre a kérdésekre. Egyelőre csak azokat a kombinációkat adhatjuk vissza, amelyek a válatlan változással kapcsolatosan politikai körökben szárnyra keltek s amelyeknek egy része a fővárosi sajtóban is napvilágot látott.

(Folytatása az ötödik oldalon)

Persze csak papíron. Valójában ugyanis egész biztosan kevesebb lesz a bevétel és egész biztosan több a kiadás.

Egyensúly helyett kapunk deficitet. A jelenlegi pénzügyminiszter helyett pedig egy újat, akinek az lesz az első feladata, hogy megnyuozzon bennünket a deficitért.

A második feladata pedig, hogy másodsor is megnyuozzon mindenkit. Együttal az ő költségvetésének az egysúlyáért.

A mezőgazdasági tartozások konvertálása

Sokan forradalmának mondják Argetoianu pénzügyminiszternek azt a törvényjavaslatát, amely a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról intézkedik. Ebben kétségen kívül van valamelyes túlzás is: a javaslat megszüvegezésében ügyeltek arra, hogy a magántulajdon intézménye minél kevésbé megesorbitva kerüljön ki az ország egyik legakutabb gazdasági és szociális problémájának megoldásából. Ez azonban csak a szövegezésre vonatkozik. A javaslat tényleges intézkedései bizony magukon viselik az idők bélyegét, amelyben megszülettek és amely szükségessé tette őket: a nagy társadalmi és gazdasági átalakulások határozottan forradalmi jellegű korszakának bélyegét.

A mezőgazdasági tartozások eredetüket végső fokon az agrárreformra vezetik vissza. Közvetlenül a háború befejezése után szociális szempontok tették szükségessé a földbirtokok felosztását. Az ország gazdasági struktúrája átalakult: a nagybirtokos osztály eltűnt. Helyét a kisbirtokosoknak kellett volna elfoglalnia. A súlyos áldozatok és égbekiáltó igazságtalanságok árán keresztül vitt reform azonban több kárt okozott a nemzetgazdaságnak, mint hasznot. Csak a szociális kielégítésre gondoltak a kormányok, elfelejtették, hogy a paraszt földhözjuttatásával a román nemzetgazdaság problémája távolról sem jutott tető alá. Elmulasztották gondoskodni arról, hogy a földhözjuttatott paraszt rendszeresen és racionálisan termelhesse, mint ahogyan az a nagybirtok rendszer árja alatt történt.

Az infláció évei egyidejűleg eltakarják a baj siralmas következményeit. A mezőgazdasági termékekért konjunktorális árakat fizettek: a parasztnak volt pénze, és főleg hitele. Egyrésze földvásárlásokba bocsátkozott, másik része életstandardját meghaladó költségekre használta ki a konjunkturát. 1926-ban bekövetkezett a dekonjunktura. A mezőgazdasági termékek azóta körülbelül 75 százalékkal estek, a földbirtok pedig 50 százalékkal vesztette el értékének. A román mezőgazdaság nem bírta a haladotabb technikai felszereléssel és racionálisan termelő országok konkurenciájának iramát.

A paraszt jövedelme máról holnapra összezsugorodott: nemcsak hogy nem tudta törleszteni tartozásait, de még a kamatok fizetésére sem tellett. A hitelélet — mely a konjunktura idejében különös figyelemmel fordult a „szolid és rizikómentes“ mezőgazdasági kölcsönök felé és amely mar az ország gazdasági struktúrájánál fogva is elsősorban a mezőgazdákra kell, hogy támaszkodjék: máról holnapra megbénult.

A paraszt fogyasztó- és fizetésektelel: ége aláasta az ipart, a kereskedelmet és a hitelintézetek helyzetét.

Ilyen előzmények után vonult két-három évvel ezelőtt a gazdasági és politikai körök érdeklődésének homlokterébe a mezőgazdasági tartozások kérdése. Ez a kérdés lett a politikai pártok falusi propagandájának hajtóereje. Demagóg ígéretek hangzottak el az egymást tullicitáló kortesek beszédeiben, betetőzve a válság következményeit. A parasztnak beszűntették a fizetéseket és az igazságszolgáltatás a

November 27.
Bank
Zár RI.
ERD 7 SZ.
Becean.
Szilágyeseh
Affiliált
Kisegítő
Aind-Nagy-
Marosujvári
Illió lej
zet minden
at bel- és
ben és leg-
közöl
vizahely I
zene. 1: Pontos
Hírek. 4: Játszó-
és. időjárás, hi-
Mit üzen a rádió
Zenekari hang-
40: Pontos idő-
mmofónhangver-
k és operááriák
hangy.
kkar.
ón. 23.10: Cho-
fón.
n. 21: Mascagni
avalló: Bajaz-
eny.
ene. 23: Bécsi
DE
26. Márka 40.40.
ár 170. font 6.50.
8.80, cseh korona
schilling 21.
y 19.50, belga
3. Francia frank
68.30, líra 8.70.
68. frank 32.84.
a 40.15, schilling
nd forint 67.67.
elések
escu (Szentlélek
lőnyős feltételek
rduljanak a Ke-
Rt. Igazgatóságá-
észi festmények
28-án, szombaton
Cluj, Str. Avram
répkálya olcsón
ucca 30. (Strada
g kedvező felté-
Bognár és Szántó
ucca 2. Három
al kiadó, esetleg
„Mercur“-nyomda.
older
lett nagyvillá
ye főlemelkedé-
bbi évek legna-
önyveinek
136 lej.
204 lej.
ET könyvosztá

Millió és milliárdos számok, amelyek önmaguk helyett beszélnek

Egészen bizonyos kiadásokból és egészen bizonytalan bevételekből áll a huszonöt-milliárdos új költségvetés

Az elmúlt esztendőben egyetlen költségvetési tételnél sem folyt be az előirányzott összeg és valószínű, hogy a deflációs költségvetés is deficitet fog produkálni

Még mindig ötvenhétezer felesleges tisztviselője van az országnak

Bucuresti-Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ugynevezett deflációs költségvetés elkészült és néhány napon belül a parlament meg is kezdi a vitáját. Azt mondják, hogy a kormány hatyudala ez a költségvetés, amely maga egyszerűségében — el kell ismerünk — ténylegesen felül mulja az utóbbi évek költségvetéseit.

A költségvetés bár radikális szempontok szerint készült el, mégsem elég radikális, hogy elejét vegye az utóbbi években kivétel nélkül jelentkező költségvetési deficiteknek. Mert bármennyire igyekezett a pénzügyminiszter szembenézni a realitásokkal, az előirányzott állami bevételek egész biztosan az idén is újabb visszaesést fognak mutatni és Argetoianu költségvetése sem fogja elérni a sorsát: a deficitet.

A rendkívüli költségvetés csak megvalósíthatatlan ábránd

Mint ismeretes, az új költségvetésnek egyik érdekes karakterisztikuma, hogy két részből áll: rendes és rendkívüli költségvetésből. A rendkívüli büdzsé tulajdonképpen csupán formai célt szolgál, mert igénybevételére a legkisebb remény sincs meg. Hiszen még az is kétséges, hogy a rendes költségvetés reális számokon nyugszik.

A költségvetési redukción, amely súlyos áldozatokat követelt az államháztartástól, az általánosan súlyos pénzügyi krízissel indokolja meg a pénzügyminiszter.

És az egészen biztos kiadások

	1931-ben	1932-ben
A pénzügynél	14,629,502.223 lej	12,370,615.557 lej
A belügynél	1,813,173.241 lej	1,576,287.785 lej
Az igazságügynél	1,351,071.583 lej	1,044,471.200 lej
A külügynél	260,794.000 lej	293,407.000 lej
A földművelésügynél	906,220.372 lej	449,064.713 lej
A munkaügynél	1,259,992.548 lej	1,220,837.329 lej
Az ipar- és kereskedelmi minisztériumnál	354,278.656 lej	203,636.900 lej
A hadügynél	10,251,154.336 lej	4,357,648.848 lej
A közmunkaügynél	129,764.558 lej	72,102.990 lej
A közoktatásügynél	669,020.118 lej	3,460,358.716 lej
A miniszterelnökségnél	77,520.000 lej	20,975.000 lej
Rendkívüli hitelek	700,000.000 lej	500,000.000 lej
Összesen:	38,402,419.635 lej	25,429,406.038 lej

Az elmúlt költségvetéssel szemben az ezidei egy 12,973,085,597 lejes minisztermutat föl. A legradikálisabb megtakarításokat a hadügy, a pénzügy és a közoktatásügyi minisztériumok vitték keresztül.

A közadóságok, amelyek a pénzügyminisztérium terhére vannak írva, ezidén 6,767,984,703 lejt tesznek ki.

Ötvenhétezer felesleges tisztviselő

Ami az állami tisztviselőket illeti, a költségvetés külön fejezetet szentel számukra. Megállapítja, hogy az államnak 1931-ben 247,087 tisztviselője volt, bár az államnak reális körülmények között nem volna szüksége 195,000 tisztviselőre. A 247,087 tisztviselő fizetése 1931-ben 17,517,000,000 lej volt. Már az elmúlt évben csökkentette a pénzügyminisztérium az áldozati adó bevezetésével ezt az összeget 14,299,820,931 lejre, ezidén pedig újabb 4,990,232,398 lejjel. A pénzügyminiszter az újabb megtakarítást azzal indokolja, hogy amennyiben 1929-ben a drágasági index 100 volt, ugy ez 1931 szeptemberében a falvakban 68-ra, a kisebb városokban 75-re, megyeszékhelyeken 80-ra esett s csak Bukarestben közelíti meg a 100-at.

Erdekesek a költségvetésnek a kimutatásai, amelyek az elmúlt évi költségvetés eredményeit ismertetik. Eszerint az egyenes adó bevételeit 9310 millió lejre kontemplálták. A jelek szerint azonban az összbevétel ennél a szakasznál csak 8098 millió lejt lesz.

A közvetett adónál: A vámilletékeket 4575 millió lejre kontemplálták, ezzel szemben az összbevétel 2578 millió lejt.

A szesz és a vele kapcsolatos illetékek összegét 1727 millió lejre kontemplálták,

A buza, a fa és petróleum értékének csökkenése, az árak zuhanásának arányában sujtotta az állam bevételeit is, jelentős mértékben járulva hozzá a bankjegy forgalom megbénításához, ami megnehezítette a Nemzeti Banknak is a működését.

Egészen bizonytalan bevételek

Végeredményben a költségvetés 25 milliárd 429.406.038 lejre emelkedik. A bevételi oldalán a következő tételek szerepelnek:	
Egyenes adók	7.300.000.000 lej
Közvetett adók és pedig vámilletékek	3.100.000.000 lej
Szesz és szeszitalok utáni illetékek	1.830.000.000 lej
Forgalmi adó	1.200.000.000 lej
Színházi illetékek	80.000.000 lej
Különböző cikkekre kirott illetékek	2.150.000.000 lej
Bélyeg illetékek	3.100.000.000 lej
Autonóm intézetek jövedelme	4.637.856.000 lej
Pénzügyminisztériumé	1.297.835.038 lej
A belügyé	25.900.000 lej
Az igazságügyé	103.420.000 lej
A külügyé	56.000.000 lej
A földművelésügyé	182.400.000 lej
A munkaügyi minisztériumé	20.250.000 lej
Az ipar- és kereskedelmi minisztériumé	158.000.000 lej
A hadügyminisztériumé	202.700.000 lej
A közmunkaügyié	9.420.000 lej
A közoktatásügyié	25.325.000 lej

de a költségvetési év első 9 hónapjában alig folyt be 743 millió lej és legjobban esetben 236 millió lej folyhat még be, 1932-re tekintettel a monopól bevezetésére, már 1830 millió lejt kontemplál a költségvetés.

Ujra kísért a kínai excsászár Mandzsuria trónjára léptetésének terve

Briand újabb távirattal fordult Japán és Kína kormányaihoz az ellenségeskedések beszüntetése végett

London, november 27. Mukdentől dél-nyugatra Chin-Csau környékén folyik a harc. Az ágyuk egész napon át szóltak. Az Egyesült Államok és Anglia kormányai Tókióban szót emeltek Chin-Csau megszállása ellen. A nankingi kormány-

Fogyasztási cikkekre kivetett illetékek re az elmúlt költségvetésben 2112 millió lejt kontempláltak. Befolyó összeg 1939 millió lej.

A forgalmi adójövedelmét az elmúlt évben 2 milliárdra kontemplálták, de csak 1200 millió folyt be. Eppen ezért az új költségvetésben sem irányoznak elő többet.

Az igazi tánc csak a költségvetés megszavazása után következik

Ezek nagyjában az új költségvetés karakterisztikumai. És talán éppen arra való tekintettel, hogy a végletekig egyszerűen van elkészítve, valószínű, hogy csak igen kis módosításokat fognak rajta eszközölni.

Egyetlen műve lesz Argetoianunak, amelynek megvalósításához valószínűleg még az ellenzék is hallgatolagos hozzájárulását adja

Az igazi tánc csak a költségvetés meg szavazása után következik.

Hátszegi Ernő.

kal való növelése. Egyidejű értesülések szerint Tiencsinben kiújultak a zavargások. Az elbocsátott kínai katonák tömegei ujra megindították a támadást a japán negyed ellen, mire a japán tüzérség több óras ágyuzással válaszolt. Lövedékek érték kínai részről az olasz negyedet is s emiatt az olasz karhatalom és katonaság is beleavatkozott a tüzharcba.

Hszüan-Tung excsászár trónra léptetése már újból kísért. Hszüan Csiang-Kai az önállóvá proklamált Mandzsuria kínai részéről el nem ismert kormányzója kijelentette, hogy az ő rezsimje a monarchia mellett van,

mert a mandzsuriak még nem éretek a köztársaságra. A kormányzó szerint Hszüan-Tung lenne a legalkalmasabb a császári trón betöltésére.

Tsitsikar kiürítése november 24 óta az uralkodó hatalmas hűdek és a szállítási nehézségek ellenére folyamatosan van. A japánok dél felé vonulnak a kelet-kínai vasutól északra eső zónából s fokozatosan kiürítik az orosz érdekszférába eső területeket.

A tókiói hadügyminisztérium a Chin-Csau közelében elfolyt ütközetet kínai bandák és japán vasutvédő osztagok harcának minősíti, de elismeri, hogy a harc véres volt s mindkét részen nagy veszteségeket hozott. A japán kormány hangoztatja, hogy a csapatok most már csak abban az esetben bocsátkoznak újabb harcokba, ha a bandák egy, vagy más ponton ujra veszélyeztetnék a lakosság biztonságát, vagy a vasutvonalakat.

Párizs, november 27. Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint a népszövetségi tanács ma nyilvános ülést tart. Briand ma tanácselnöki minőségében újabb táviratot küldött Kinának és Japánnak, melyben rámutat arra, hogy a tanács összes erőfeszítése hiábavalóknak bizonyulnak, ha a konfliktusba került két állam csapatai egyre újabb harcokba keverednek s ezért felhívja a kormányokat, utasítsák a parancsnokokat a támadó hadmozdulatok és az ellenségeskedések abbahagyására.

— Eltemették Loucheurt. Párizsból jelentik: Loucheurt ma temették a Montparnasse temetőben levő családi sírboltba. A végtisztességen képviseltette magát Doumer elnök, ott voltak Lavallal az élükön az összes Párizsban tartózkodó miniszterek, a szenátus és a kamara elnökei, sok szenátor és képviselő. A temetés az elhunyt kívánságához képest puritán volt. Gyászbeszéd nem hangzott el s virágot és koszorúkat is mellőztek a koporsóról.

— Autóbaleset érte a török miniszterelnököt. Konstantinápolyból jelentik: Izmed pasa, török miniszterelnököt autóbaleset érte. A miniszterelnököt több seből vérezve kórházba szállították, állapota azonban aggodalomra okot nem ad.

A szép Pixavon-haj

olyan lukszus, amit mindenki megengedhet magának.

A Pixavon-shampoon

laza teilséget és új fényt ad hajának.

Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 10 Lejt.

A Pixavon-shampoon teljesen mentes a szódától.

nál akkreditált francia, olasz, amerikai és angol nagykövetségek katonai attaséi elutaztak Chin-Csauba a katonai helyzetéről való jelentés céljából. Az éjszaka folyamán a hideg egész Mandzsuriában erősen fokozódott, ami a hadműveletekre kétségtelenül behatást fog gyakorolni. Későbbi jelentés szerint a japán kormány közölte, hogy Chin-Csaut a japánok nem kívánják megszállni.

London, november 27. Tókiói hírek szerint Csong-Cso-Liang a kínai csapatokat Csin-Csau környékén ellentámadásra indítja a japánok ellen. A kínaiak a várostól 20 mérföldnyire a Ta-Liang-Ho folyó partvidékén foglaltak állást s készülnek az újabb harcokra. A japán főparancsnok erősítéseket indított utba a mukden-pekingsi vonalra.

Tiencsin japán koncessziós területén tovább folyik a harc. A kínaiak gépfegyverekkel és ágyúkkal állandó tüz alatt tartják a japán negyedet. A japán minisztertanács ülésén azt a döntést hozták, hogy egyelőre szükségtelen Tiencsin japán garnizonjának újabb csapatok

Műveszi, stílusos, modern

Mű butorok "Transilvania"

Butorgyár CLUJ, Str. Memorandului 1. sz. alatt az emlefen

leszállított árak mellett

Uj kémiai vivmány Ócska szőrmebundák (bontatlanul) divatos nutria barnára festhetők **CZINK-nél**

„Középeurópa negyedrézének ki kell vándorolni, hogy az itthonmaradottak gondok nélkül élhessenek“

mondja Andreas Thaler osztrák miniszter, aki februárban indul Dél-Amerikába gyarmatot alapítani. Osztrák, délnémet, morva és magyar parasztokból alapítja meg a Parana-folyó partján „Markomania“-t a modern gyarmatalapító

Bécs, november 27. Az osztrák földművelésügyi minisztérium elnöki fogadó-jában négy óra hosszat tartó beszélgetést folytatott Thaler Andreas volt osztrák földművelésügyi miniszterrel, aki hihetetlenül érdekes kolonizációs tervéről most már érdemben nyilatkozott.

Minden tekintetben érdekes ember Andreas Thaler. Arnaldo Mussolini azt írta róla a Popolo d'Italiában egy feltűnő keltő vezércikkben: „A világban nem volt még példa arra, hogy egy ország aktív minisztere azért köszönjön le az állásáról, hogy kivándoroljon. Andreas Thaler ezért az elhatározásért mindenestre nagy elismerést érdemel“. Tipusa a tiroli parasztnak, hosszú szakállja van, akár Andreas Hofernak.

Ezt mondja: — Nálamál okosabb emberek kiszámították, hogy sokan vagyunk idehaza. Nem tudunk megélni. Nyomorgunk. Valamit kell tenni, hogy kevesebben maradjunk az országban, de viszont azok is megéljenek, akik itthon maradnak és azok is boldoguljanak, akik elmennek hazulról. Én azt hiszem, hogy Közép-Európa negyedrézének ki kell vándorolnia, hogy az itthonmaradottaknak elegendő földjük maradjon és hogy ezek gondok nélkül élhessenek tovább.

— A kérdés csak az, hogy hova vándoroljanak az emberek? Mert nem elég az, hogy teremjen a föld, a kivándorlónak tünie kell a klímát és olyan területet kell találnia, ahol megszokott termelési rendszerét folytathatja.

— Amióta a miniszteri állásról lemondtam, két ízben voltam kint Dél-Amerikában. Bejártam Braziliát, Argentínát és Paraguayat. Felkerestem mindhárom országban a már létező telepeket és tárgyaltam a kormányokkal. Mindhárom ország kormányával kész szerződés van, e szerződések csak a kormányra kötelezők, rám nem. Azonban nem én akarok dönteni a kérdésben és nem is én akarom elhatározni azt, hogy hol létesüljön az a gyarmat, amely meggyőződésem és hitem szerint az első modern amerikai telepítés lesz és mintául szolgál majd azoknak, akik utánunk jönnek. Meg vagyok győződve arról, hogy az az ember, akinek sikerül megoldani a gyarmatosítás problémáját, a nyomorgó és éhező Európát váltja meg. A probléma nemcsak Ausztriát szorongatja, ennek helyes megoldása egyaránt fontos Németországra, Csehszlovákiára, Jugoszláviára, Romániára, Magyarországra, a balti államokra és talán az északi országokra is.

Sok tízezer ember...

— Eleinte az volt a tervem — folytatja érdekes nyilatkozatát Thaler miniszter —, hogy a délamerikai telepet kizárólag tiroli parasztokból csinálom meg. Amerikai utazásom után azonban annyi levél és megkeresés várt rám Európa minden részéből, hogy ezen az elhatározásomon változtattam. Sok tízezer ember fordult hozzám nemcsak Ausztriából, hanem elsősorban a szudétaföldről, Romániának szászoklaktá vidékéről, Németország déli részéből, Magyarországból, azután a balti államokból, hogy elhatározzam: megváltoztatom az eredeti tervet. Minthogy az akció kifejezetten osztrák mozgalom, én osztrák telepes községet létesítek ugyan Dél-Amerikában, azonban a környező államokból, tehát Jugoszláviából, Csehszlovákiából, Romániáról, Magyarországból és Németországból kiviszek egy-egy családot magammal, hirmondónak azért, hogy ezek az emberek lássák: miként lehet kint boldogulni és hiráddal szolgálnak itthonmaradt honfitársaiknak.

„Dörfergründer“

— Engem idehaza és kint „Dörfergründer“-nek neveznek azért, mert a falu intézményét abban a formában, ahogyan az itt nálunk az Alpokban létezik, én akarom először megteremtteni Dél-Amerikában. Ez igaz is. A német faj nem tud farmokon

Selyempapír

minden színben olcsón LEPAGE-nál Kvár. Kérjen mintát, árajegyzéket!

elszórta egzisztenciát, szüksége van a falura.

Megkérdeztem: — És miniszter ur mennyi időre megy ki?

Csodálkozva felel: — Végleg. Ha én hirdetem az eszmét, csak nem maradhatok idehaza. Egyelőre öt esztendőre kötelezem magamat, ennyi ideig, bármi is történjék velünk, kint maradok. De erős a hitem, hogy nem jövök többé vissza. Mi keresni valóm van itthon, ahol olyan sokan vagyunk. Magammal viszem a feleségemet és kilenc gyermekemet is. Csak azt sajnálom, hogy az apámat itthon kell hagynom, de ő már nyolcvan esztendősen elmult...

— Előre megállapított programmal megyünk ki és számítok arra, hogy az első esztendő után követni fogunk bennünket a többiek is. Szigorúan meghagyom azonban itthon, hogy addig ne jöjjön ki senki, amíg mi nem tudósítjuk az embereket a tapasztalatainkról. A tulajdonképpeni szisztémátikus kivándorlás csak akkor indul meg, ha a most elinduló száz család kísérlete sikerrel jár.

Gyarmat Rt.

— A gyarmatot részvénytársasági alapon csinálom meg. Österreichische Kolonisation A. G. lesz a neve a részvénytársaságnak és az alapítókét kétféle shillingre tervezem. Másfélmillió shillingre van szükségünk az első esztendőben. Én tudom, hogy az osztrák kormány helyzete ma rendkívül nehéz és válságos, azonban számítunk arra, hogy néhány százezer

shillinget mégis jegyezni fog. A többi különböző csoportok jegyzik. Általában nagy az érdeklődés a vállalkozás iránt. A telep termékeit a részvénytársaság fogja értékesíteni és a telepeseknek nyújtott kölcsön az értékesítés révén törlesztődik. Mi egyes termények speciális fajtáinak termelésére specializáljuk magunkat és főként a termelés finomítására törekszünk. Tapasztalataim ugyanis azt mutatják, hogy Dél-Amerika egyes részein bizonyos finomabb mezőgazdasági termékeket nem ismernek és nem termelnek. Vannak helyek, ahol nagy az állattenyésztés, de nem készítik se vaját, se sajtot, se sonkát, se kolbászáru. Miért? Mert az emberek megelégszenek azzal, hogy a disznót eleve adják el és a tejet állatok táplálására használják. Nekünk tehát ezeknek a dolgoknak a készítésére kell az első időben a fősúlyt helyezni, gondoskodnunk kell arról, hogy további exportra gondolhassunk, a belső piacot hódítsuk meg olyan készítményekkel, amelyek ott hiányoznak. Mert ugye száz család, amely bizakodva ugyan, de mégis tévován érkezik meg egyelőre ismeretlen világrész ismeretlen helyére, nem lehet komoly faktora az exportnak? Minden család huszonöt hektár területet kap és azt a területet szövetkezeti alapon műveljük meg. Nemcsak kisebb mezőgazdasági eszközöket, hanem traktorokat, ekeket is viszünk magunkkal, mert a megművelendő terület sík föld, ahol a nagy gépek általában hasznos szolgálatot tesznek. P. J.

Az állami és a magántisztviselők közös fronton harcolnak az áldozati adó ellen

Min csodálkozik a Neamul Romanesc? Visszakerült az áldozati adóról szóló törvényjavaslat a pénzügyminisztériumhoz

Bucuresti-Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A magántisztviselők tovább folytatják harcukat Argetoianu áldozati adó-javaslatát ellen. Csütörtökön este a különböző tisztviselőszervezetek vezetői újabb gyűlést tartottak, amelyen az Argetoianu pénzügyminiszterrel tárgyaló bizottság beszámolt intervencióinak eredményéről. Megállapított nyert, hogy Argetoianu igen bizonytalan ígéreteket tett, amelyek semmiesetre sem

alkalmasak arra, hogy megnyugtassák a magántisztviselők tömegeit. Eppen ezért szükségesnek látszik az, hogy megbeszéljék a javaslat törvényerőre való emelése elleni harc módozatait, valamint azokat a teendőket, amelyek szükségeseknek mutatkoznak, ha a kormány a javaslatot mégis megszo-vasztatná. Egyesek azt javasolták, hogy az ország összes magántisztviselői demonstratív sztrájkot rendezzenek, mások még ennél is tovább men-

Szenzációsan olcsó könyvek

Adler: Marx, a gondolkodó	Lej 25	Kertész: Nemzetkölség utja	Lej 40
Adler: Alkoholizmus és szakszervezetek	Lej 4	Lasalle: Az alkotmányról	Lej 8
Andersen: A muzikális malac	Lej 7	Lasalle: Munkásprogram	Lej 6
Andrejev: A pince mélyén	Lej 48	Macdonald: Szocializmus és társad.	L. 48
Balzac: A lidérc	Lej 26	Marx: Osztráyharcok Franciaországban	Lej 48
Barbusse: Jézus	Lej 65	Marx: Bér és profit	Lej 20
Bauer: A szocializmus utja	Lej 6	Marx: Harmadik Napoleon államcsinye	Lej 20
Bernstein: A gazdasági történet alapvonalai	Lej 20	Marx: olgárháború Franciaországban	20
Bernstein: Mi a szocializmus	Lej 8	Masekincs: A világ népeinek meséiből	Lej 80
Bernstein: Görlitz pártprogram	Lej 12	Migray: Egy keresztény szociális állam története	Lej 18
Bernstein: Lasalle Ferdinand és jelentősége	Lej 18	„ Az internacionálé története L. 25	
Csehov: Kisértetes éjjel	Lej 40	„ Egyház ésmunkáskérdés L. 3	
Csehov: Idegenkenyér	Lej 40	Müller: Marx és szakszervezetek	Lej 18
Csehov: A fekete barát	Lej 40	Multatuli: Max Havelár	Lej 48
Csehov: A koldus	Lej 40	Pach: Társadalmi ember élete	Lej 28
Farkas: Kisértetek	Lej 80	Pargus: Állam, ipar, specializmus	Lej 20
Frensen: A z Anna Hollmann el-szüljedése	Lej 15	Róka Tóni: Erger-Berger	Lej 33
Gergely: Játszik az ucca	Lej 25	Rubin: Egy szegénydiák feljegyzései	3
Hamsun: Őszi csillagok	Lej 18	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	Lej 8
Jászai: Az agitáció	Lej 4	Szemes: Mi az osztráyharc	Lej 8
Kassa: Mi az igazság	Lej 8	Webb: Kapitalizmus hanyatlása	Lej 61
Vanczák: Szakszervezeti demokrácia	8		

Kaphatók az „UJ KELET“ könyvosztálya gáiban

Vidékre utánvétellel, vagy az összeg és a portaköltség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

SCHULHOF EMILNÉ

ORIENT

Szövművészeti Iskola

ORADEA, Str. Ep. Clorogaria 14

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetnek

tek és azt javasolták, hogy a magántisztviselők egész egyszerűen tagadják meg az áldozati adó fizetését. Végleges határozatot nem hoztak.

Ugyancsak tegnap tartotta meg ülését a köztisztviselők szövetségének vezetősége is. Stancu Brádisteanu kultuszminisztériumi vezérigazgató, a szövetség elnöke beszámolt azokról a lépésekről, amelyeket a szövetség az élet olesőbbá tétele érdekében tett. A vezetőség elhatározta, hogy a magántisztviselőkkel együttesen fogja folytatni a harcot az élet olesőbbátétele érdekében s az áldozati adó ellen.

A Neamul Románesc, a kormány hivatalos lapja ma délutáni számában foglalkozik a kérdéssel és csodálkozik annak ad kifejezést afelett, hogy a magántisztviselők még mindig nem nyugodtak meg, holott Argetoianu pénzügyminiszter kijelentette, hogy a 10 ezer lejen aluli fizetések nem lesznek megadóva s az adózási kvótát egyébként is le fogják szállítani. A Neamul Románesc arra is hivatkozik, hogy Argetoianu életbiztosítást és nyugdíjat ígért a magántisztviselőknek.

A magántisztviselők a kormánylap cikkére azt válaszolták, hogy Argetoianu a tisztviselők előtt nem beszélt sem a tízezer lejes minimumról, sem pedig az adózási kvóta leszállításáról. Ilyen körülmények között a magántisztviselők kénytelenek tovább folytatni akciójukat. A magántisztviselők rendkívüli megadózásáról szóló javaslat egyébként a kamarából visszakerült a pénzügyminisztériumba, ahol egy speciális bizottság tárgyal most a javaslat megváltoztatásának módozatairól.

EGYESÜLETI ÉLET

Zsidó kulturleányegylet alakult Borsán. Borsáról jelentik: Borsán, ahol eddig egyetlen zsidó szervezet nem tudott gyökeret verni, most Fruchter Szóri kezdeményezésére 122 zsidó leány kulturleányegyletet alakított. Az egyesület alakuló ülését e hó 15-én tartották, amikor Fruchter Rózi tartalmas, szépen felépített beszédben vázolta az egyesület célját. Ezután megválasztották az elnöki tisztikart, Diszelnökké br. Salamon Miksánét, elnöknek Fruchter Rózit, alelnöknek Steinmetz Lenkét, titkárnak Fruchter Szórit (az egyesület alapítóját), pénztárnoknak pedig Steinmetz Reginát választották meg. A jól összeállított vezetőség eredményes és szép munkának a garanciája.

A Zsidó Orvostanhallgatók körének megnyitó ülésén dr. Lengyel klinikai tanárségéd tartott előadást „A szifilis és az átöröklés“ címmel.

Cionista szeminarium Kolozsváron. A helyecsoport által rendezett cionista szeminariumok során folyó hó 28-án, ma este fél kilenc órai kezdettel dr. N. M. Gelber, a híres író és történelem tudós tart előadást „Gesichte des Zionismus“ címmel. A következő előadás december 3-án, csütörtök este fél kilenckor lesz, amikor prof. Silberbusch fog előadást tartani „A zsidóság szociális strukturájá“ címen.

2 lejbe kerül egy borotválás

„IDEAL“

késnélküli borotváló porral, amely egyedüli kipróbált és elismert higiénikus, egészséges és legolcsóbb. Kérjen mindent az „IDEAL“ védjeggyel ellátott borotváló port 1/4 krg.-os csomagolásban, amely 5 borotválásra elegendő és amelynek az ára 10 lej, vagy direkt a készítőnél: Reszling József borbély. Cluj. Reg. Ferdinand 30. Óvakodjunk az utánzattól!

Miért távo

Mint ismeretes, a kék röviddel ezeltől leleanu volt bank... Burilleanut is... nescu kormány táv... Nationala éléről. A... és azt az elvet stat... a Banca Nation... nem elmozdítható... ként áll a jegybe... a kormány megb... kormányának ind... gában áll ezt a n... von

ogilag erre a leg... öntésre támaszkod... Manoilescuval szem... anykörökben azt... Manoilescu bankk... ében a legkülönb... gördítette a pénzüg... ködése elé. Negatív... itott a mezőgazdas... vertálásáról szóló... ben is, holott nem... hogy a bankkorm... időkben szabotálj... kenységét.

Manoilescu bar... azt állítják, hogy... tetlen volt a bank

Manoilescuval s... volt arra, hogy e... a kormány teré... noilescu barátai... délután, hogy ró... kumentumok fo... ságra kerülni, q... misítő bizonyít... nak a kor

A másik oldalon... nyegelőznek azzal... kompromittáló irá... vánosságra hozni... meglehetősen idegess... másul a Banca N... változást. A kormá... berek mindenesetr... portálják, hogy M... lesz kihez fordul... many eljárása ell

Argetoianu ba... hogy a legfelső... az utóbbi időbe... noilescuval szem... szu idő óta nem... gatas

Az Adeverul... ban a pénzügymin... níké közzététele... írta a belpolitika... ról:

A kormány é... már hosszabb idő... miből kifolyólag... tudni. Egyesek s

A Banca

Bucuresti-Bukare... Uj Kelet tudósítój... ban hozták nyilván... pénzügyminiszterne... jésztett azon jelen... a király Manoilesc... nevezte ki. Argeto... sulyos célzást tar... ködésére vonatkoz... ben nagy és kinos... lentés a következő

„Sire,
Constantin A... megcsorbítva láz... annakidején hoz... nyújtotta nekür... Mihai Manoilesc... hogy a legfőbb... hozott határoz... tisztázta, igazsá... tionala élére vis

Nem s

Miért kellett Manoilescunak távoznia a kormányzói székből

(Első oldali cikkünk folytatása)

Mint ismeretes, a legfőbb semmitőzők röviddel ezelőtt elutasította Burileanu volt bankkormányzó keresetét. Burileanu ismeretesen a Manoilescu kormány távolította el a Banca Nationala éléről. A semmitőzői döntés azt az elvet statuálta, hogy a Banca Nationala kormányzója nem elmozdíthatatlan tisztviselőként áll a jegybank élén, hanem a kormány megbízottja és így a kormánynak indokolt esetben jogában áll ezt a megbízást visszavonni.

Jogilag erre a legfőbb semmitőzői döntésre támaszkodik a kormány a Manoilescuval szembeni eljárása. Kormánykörökben azt hangoztatják, hogy Manoilescu bankkormányzói minőségében a legkülönbözőbb nehézségeket megoldotta a pénzügyi kormányzat működése elé. Negatív magatartást tanúsított a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló javaslatlall szemben is, holott nem megengedhető az, hogy a bankkormányzó ilyen nehézségekben szabotálja a kormány tevékenységét.

Manoilescu barátai ezzel szemben azt állítják, hogy a kormány elégedetlen volt a bankkormányzóval, úgy

Manoilescunak sokkal több oka volt arra, hogy elégedetlen legyen a kormány tevékenységével. Manoilescu barátai kijelentették ma délután, hogy rövidesen olyan dokumentumok fognak nyilvánosságra kerülni, amelyek megsemmisítő bizonyítékokat tartalmaznak a kormány ellen.

A másik oldalon a kormány hívei fejegetőznek azzal, hogy Manoilescu a kompromittáló irásokat fognak nyilvánosságra hozni. A kormánypártban meglehetősen idegességgel vették tudomásul a Banca Nationalánál történt változást. A kormányhoz közelálló emberek mindenesetre azt a verziót kolportálják, hogy Manoilescunak nem lesz kühöz fordulni panasszal a kormány eljárása ellen.

Argetoianu barátai azt állítják, hogy a legfelsőbb körök bizalma az utóbbi időben megrendült Manoilescuval szemben, ki már hosszú idő óta nem volt királyi kihallgatáson.

Az Adeverul ma délutáni számában a pénzügyminisztériumi kommuniké közlése előtt a következőket írta a belpolitika váratlan eseményéről:

A kormány és Manoilescu között már hosszabb idő óta áll a harc. Hogy miből kifolyólag, azt még nem lehet tudni. Egyesek szerint a nézeteltéré-

sek a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló javaslatból kifolyólag keletkeztek.

A Banca Nationala vezetői azonban cáfolják ezt a verziót és azt állítják, hogy ebben az esetben a Banca Nationala egész igazgatóságát el kellene távolítani, mert a kormányzónak nincs és nem is lehet más véleménye, mint az igazgatósági tanácsnak

Erről a verzióról azonban már csak azért sem lehet szó, mert sem a Banca Nationala, sem kormányzója nem foglaltak még állást ebben a kérdésben.

Egy másik verzió szerint a krízist Auboin, a jegybank külföldi ellenőrének hazatérése idézte elő. Auboin párizsi tárgyalásából azt a következtetést hozta haza, hogy a francia pénzügyi körök nem nézik jó szemmel Argetoianu javaslatát. Egyesek szerint a kormány már abban a pillanatban el volt határozva Manoilescu visszahívására, midőn a legfőbb semmitőzők meghozta döntését. Burileanu keresetével szemben, Argetoianu minden eszközt felhasználta arra, hogy Manoilescut távozásra kényszerítse és helyébe olyan embert állítson, aki a kormány politikáját képviselje a jegybank élén.

Végül ugyancsak az Adeverul közli azt a verziót, hogy

magasabb körök és Manoilescu között hosszabb idő óta feszült a viszony és ezért Manoilescu elhatározta, hogy lemond, nehogy később kényszerítsék a lemondásra, mint ahogyan az Burileanuval történt.

Ez a verzió már napok óta keringett politikai körökben, de egészen péntek délig nem talált hitelt. Csütörtök este Manoilescu egyik barátja még a következő bizakodó kijelentést tette:

— Manoilescu nem fog lemondani. Sem jószántából, sem pedig, ha lemondását kérni fogják. Szeretnék látni, hogy a kormány indokolt dekrétummal távolítsa el Manoilescut a Banca Nationala éléről... Manoilescu helyét Anghelescu foglalta el, aki közvetlenül Burileanu után rövid ideig a jegybank kormányzója volt s aki azért mondott le méltóságáról, mert a bukaresti tábla helyet adott Burileanu keresetének. A volt belügyi alminiszter elégszen gesztussal levonta az igazságszolgáltatási döntés erkölcsi konklúziót, holott a döntés nem volt végleges s a semmitőzők azt utólag meg is másította. Anghelescu a nemzeti parasztpártnak egy hű embere, aki különösképpen Maniuval és Vajdával intim viszonyt tart fenn. Ennek ellenére is bírja egy a felsőbb fórumok, mint a kormány és a pénzügyi körök teljes bizalmát.

A Banca Nationala kormányzójának különöshangu menesztése

Bucuresti-Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától). A késő esti órákban hozták nyilvánosságra Argetoianu pénzügyminiszternek az uralkodó elé terjesztett azon jelentését, amelynek alapján a király Manoilescu helyébe Anghelescut nevezte ki. Argetoianu jelentése néhány súlyos célzást tartalmaz Manoilescu működésére vonatkozólag és politikai körökben nagy és kínos feltűnést keltett. A jelentés a következőképpen hangzik:

„Sire, Constantin Anghelescu tekintélyét megsorbitva látta a bukaresti tábla annakidején hozott döntése által és benyújtotta nekünk lemondását. Helyébe Mihai Manoilescu lett kinevezve. Mint hogy a legfőbb semmitőzőknek a minap hozott határozata a kérdést teljesen tisztázta, igazságos az, ha a Banca Nationala élére visszahelyezzük Constantin

Anghelescut, aki a mi teljes bizalmunkat bírja, annál is inkább, minthogy ezzel véget vetünk az eddigi ideiglenes és állandó surlódásokkal telített korszaknak, amely káros volt a jegy kibocsátó intézet működésére.

Fel ségednek nagyon is alázatos alattvalója:

pénzügyminiszter
C. Argetoianu

A jelentés után következik a kétszaksos királyi dekrétum:

1. Constantin Anghelescu a Banca Nationala kormányzójává nevezeték ki, Mihai Manoilescu helyett, hat éves időtartamra.
2. Pénzügyminisztérium megbízatik ezen dekrétum végrehajtásával.

II. Károly
s. k.

50.000 KARÁCSONYI AJÁNDÉK

szétosztása megkezdődött
MINDEN VEVŐ KAP!

FISCHER

ÜVEGUDVAR CLUJ

Argetoianu menesztteni akarja a liberális prefektusokat és primárokat

Nagy az elkeseredés a liberális pártban

Bucuresti-Bukarest, november 27. A Lupta szerint nagy az elkeseredés a liberális pártban Argetoianu ellen, aki értesülésük szerint akciót indított a liberális prefektusok és primárok ellen. Tekintettel arra, hogy a liberális párt ellenzékbe ment, Argetoianu lehetetlennek tartja, hogy egyes megyékben és városokban a kormány bizalmi emberei továbbra is liberálisok legyenek. A liberális párt különösen

azt nehezményezi, hogy a belügyminiszter állítólag szabotálással vádolja az illető liberális exponenseket. Szó van arról is, hogy a kormánypárt részéről a parlamentben is szóvá fogják tenni ezt a kérdést és követelni fogják a liberális prefektusok és polgármesterek menesztését, ha ugyan ezt megelőzőleg valamennyien nem nyújtják be lemondásukat.

Hova tűnnek el az aviatikai bélyegekből befolyó milliók?

A pénzügyminisztérium kimutatása szerint hat hónap alatt összesen 115 millió lej inkasszált az állam. Egy liberális szenátor érdekesnek ígérkező interpellációja

Bucuresti-Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától). A szenátus tegnap délutáni ülésén Stefan Jon liberális szenátor feltűnést keltő interpellációt jelentett be. A liberális szenátor rámutatott arra, hogy a pénzügyminisztérium hivatalos kimutatása szerint a repülő bélyegekből eddig mindössze 115 millió lej folyt be az államkasszába. Több, mint egy félmillió annak, hogy a parlament megszavazta a törvényjavaslatot, amelynek értelmében a román aviatika céljaira bélyegeket létesítenek. Ezeket a bélye-

geket úgy levelekre és levelezőlapokra, mint különböző jogi aktákra és szerződésekre fel kellett ragasztani.

Stefan szenátor felszólalásában leszögezte, hogy becslése szerint az aviatikai bélyegekből eddig befolyt összegeknek meg kell haladniuk a 250 millió lejt is. A liberális szenátor kérdést intézett a kormányhoz, hogy mi történt a bélyegekből befolyt összegekkel. Minthogy a kérdésre nem kapott választ, bejelentette, hogy interpellálni fog s bekérte a pénzügyminisztériumtól a vonatkozó aktákat.

A Kuria kétévi börtönre ítélte Weinréd Oszkár budapesti bankárt

Budapest, november 27. Tudvalevő, hogy a budapesti törvényszék és tábla mint uszorabíróság felmentette Weinréd Oszkár budapesti bankárt, a fizetési eszközök kicsempészése miatt emelt vád alól.

Miután azonban mindkét fórum ügyészei fellebezéssel éltek a felmentő ítélet ellen, az úgy ma a Kuria tanácsa elé került.

A Kuria tanácsa hosszas tárgyalás után elvetette a két fórum felmentő ítéletét, Weinréd Oszkárt bűnösnek mondotta ki a fizetési eszközök kicsempészésének büntetésében és ezért két évi és három havi fegyházra, tizenegy pengő pénzbüntetésre, politikai jogainak 10 évi felfüggesztésére és a birtokában levő 37 ezer pengő elkobzására ítélte.

Az ítélet elhangzása után Weinréd

Oszkárt azonnal letartóztatták és kötelezték büntetése azonnali megkezdésére.

Az ítélet elhangzása után Weinréd jelenlévő felesége ajultan esett össze a tárgyalóteremben.

A nemzetközi deviza konferencián megállapították, hogy a lej stabil. Bukarestből jelentik: Az Argus szerint a párizsi nemzetközi devizakonferencián megállapították, hogy a román lej teljesen stabil és Romániának nem volt szüksége olyan devizakorlátozásokat életbeléptetni, mint a többi közép-európai állam tette. A konferencián ez a tény igen kedvező hatást gyakorolt.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE
HIRDESSZEN AZ ÜZLET LELKÉRE

Nem sir a kisbaba, ha Höfer krémmel, hintőporral ápolják

festője
László ko
latahoz

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Mátszegi Ernő, Str. Sft. Constantin 31 bis
 Cikkjeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Havazás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint nyugat felől havazás, havas eső várható egyelőre fagyponthoz közeli hőmérséklettel, később fokozatos enyhülés valószínű.

Teschenben meghalt egy zsidó koldusasszony — rokonsága egymilliót örökölt. Zsolnáról jelentik: Néhány hét előtt Teschenben meghalt Spitzer Valéria 74 éves öregasszony, aki husz év óta az ottani zsidó nőegylet jótékonyágából tengette életét. Spitzerné valaha tekintélyes vagyonnal rendelkezett, de saját állítása szerint teljesen tönkrement és a nőegylet támogatása nélkül éhenhalt volna. Még temetéséről is a közjótékonyág gondoskodott. Mikor azután halála után a hatóságok leltározták az egyedül élő öregasszony holmiját, legnagyobb meglepetésre előkerült egy kopott vaskazetta, amelyben vagyont érő ékszerek és egy négyszázezer koronára szóló betétkönyv került elő, sok más kitűnő értékpapirosskal együtt. A koldusasszony hagyatéka meghaladja az egymilliót. Külön érdekessége a dolognak, hogy a nagy hagyatéka hírére Csacáról, Zsolnáról és Trenesenből egész sereg rokon jelentkezett, akik mind prima okmányokkal bizonyították rokonságukat az elhunythoz. Egyelőre a hagyatékot hatóságilag lefoglalták, mert a legjogosabb igényelő, a tescheni zsidó nőegylet követeli azt a huszévi eljárási díjat, amit a milliomos koldusasszony az igazi szegények rovására élvezett.

Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorfájdalmaknál, fejfájásnál, szédülésnél, nyakfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alkalmas kitisztítja az emésztőutakat. Kórköri jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általában dicsérik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Chile nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. Londonból jelentik: Chile pénzügyi kötelezettségeinek ma van a lejárat. A chilei kormány már napokkal ezelőtt közölte a londoni Rothschild-bankházzal, hogy a 150 millió 150 ezer fontot kitevő esedékszerűségének a pénzügyi és gazdasági válságra való tekintettel eleget tenni nem tud s a kötvénytulajdonosokat felkéri, egy évi meghosszabbítás megadására.

A kolozsvári ortodox zsidó istentisztelet. A kolozsvári ortodox zsidó hitközösség templomgondnoksága közli a hívekkel, hogy a tél beállta miatt a péntek esti és szombati istentiszteleteket a Mikes Kelemen uccai templomban tartja meg. Az istentiszteleteket a főként kórus kíséretében fogja vezetni a fűtött templomban.

Orvosi szakülés. A Paul Ehrlich orvosegyesület 21-ik ülésén Dr. Goldberger Ede elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg néhai dr. Boskovits Henrikről, az egyesület lelkes választmányi tagjáról, aki életművét egyik legkisebb életművével fogja részletesen ismertetni. Az egyesület tagjai néma felállással adták tiszteletüket a hirtelen átértett gyászuknak. Dr. Herskovits I. a röntgenszakorvosok gyűlése elnöke, a néhai, nemrég elhalt hírhírű Holzknicht bécsi professzorról beszélt nekrológot, aki a röntgentudomány megalapítója és egyben áldozata is volt. Dr. Ornstein S. szemorvos egy ritka betegség szemében szenvedő betegét mutatva be, ismertette a kórforma tüneteit és a gyógyítás módját.

December 5., Chanuka első napja, Kórházi Szombat. A Thóránál adakozunk a kolozsvári Zsidókórház javára. Gondoljunk a szegény betegeknek. Mindenki adakozzon a zsidóság kórházának. A Templomszentelés ünnepén emlékezzünk meg szeretettel és áldozatkészséggel a betegek hajlékáról. Hálát adva a Mindenhatóknak azért, hogy egészséges vagy, juszanak eszedbe a szegények legszegényebbe, a vagyontalan zsidó betegek. Kötelességeid vannak beteg hitestvéreiddel szemben, ne feleddél meg róluk. Filzéleiddel talán egy családapát adsz vissza családjának, egy gyermeket szülőinek! A Kórházi Szombat sikere mindannyiunknak javát szolgálja!

Laval tegnapi expozéjában a jóvátételek változatlan fenntartása mellett emelt szót

Az angol sajtó élése állást foglal a francia zsarolás ellen. Csekély szótöbbséggel bizalmat szavaztak a Laval kormányának

Párizs, november 27. A kamara tegnapi ülésén Laval elmondotta beszámolóját. Ismertette a külpolitikai eseményeket, amelyek a Hoover-moratórium életbeléptetésének időpontja óta történtek. Foglalkozott az utóbbi négy és fél hónap folyamán lefolytatott miniszteri eszmecserekről, a német miniszterek párizsi s a francia kormányférfiak berlini látogatásával, majd a washingtoni eszmecserekről tartott beszámolót. Közölte, hogy úgy Amerika, mint Franciaország kitartanak az aranystandard mellett. Ezután a németországgal való megértés politikájának szükségességét hirdette. A jóvátételek kérdésénél elismerte, hogy az egész világot érintő gazdasági válság kétségtelenül legjobban sújtja Németországot. Annak ellenére kitart a jóvátételek tekintetében régóta ismert francia álláspont mellett, amely a mér-

séklést csak abban a mértékben tartja megengedhetőnek, amilyenben a hadiadósságok is csökkennének. Laval közölte még, hogy a bizottságot Németország fizetőképességének megállapítására összehívták. Beszámolóját a közép és jobb oldal tapsokkal fogadta. London, november 27. A Times Laval francia miniszterelnök ma éjjeli beszédjéhez fűzött kommentárjában kifejti, hogy a németországi és az európai hitelélet teljes összeomlására vezet, ha azt állapítanak meg, hogy a háborús jóvátételek kötelezettségeinek elsőbbséget kell élvezniök a kereskedelmi hitelekkel szemben. Ilyen döntés még Franciaországot is magával rántaná. Párizs, november 27. A francia képviselőház éjszakai ülésén vita után 325 szavazattal 240 ellenében bizalmat szavaztak a Laval kormányának.

NAPROL-NAPRA

Oslói jelentés szerint a norvég olimpiai komité nem akarja finanszírozni Sonja Henie műkorcsolyázó világbajnoknő szüleinek Lake-Placidbe, a téli olimpiász versenyeire való utazását. Indoklásuk az, hogy a világbajnoknő 21 éves s kíséret nélkül is megjelenhetik az olimpiáson. Sonja Henie ezzel szemben arra hivatkozik, hogy legutóbbi európai turnéjával több, mint 16 ezer norvég koronát szerzett a szövetségnek s elvárja, hogy szülei kiküldetését is finanszírozzák.

Douglas Fairbanks néhány napja párizsi tartózkodás után Oroszországon át a transzszibériai vasúttal, Mandzsuriába utazik, ahol filmfelvételeket akar készíteni a japán-kinai háború eseményeiről.

Az amerikai Purdue-egyetem fizikai laboratóriumában műszert konstruáltak, amely zavarmentesen felfogni képes a legalacsonyabb rezgésszámú hullámokat, tehát a legmélyebb hangot is. A találmánynak óriási jelentősége van a rádió és hangosfilm terén.

Budapesten a venezuelai Maracai-bóval létrejött a telefonösszeköttetés. Háromperces beszélgetés díja 184 pengő 80 fillér. December elején megnyílik a vonal Szófiával való viszonylatban is. Bulgáriába háromperces beszélgetésért 10 pengő 20 fillért kell fizetni.

Varsóban két szomszédos pincelakásban a gázvezeték törése következtében kitört a gáz, hat halálesetet okozott. A lakások bérlői között fennállott ellenségeskedésre való tekintettel lehetséges, hogy a gázvezeték defektusát szándékosan idézték elő.

Schellinget a jövő hónap közepére várják Amerikába, ahol újabb benu-tató-turnét fog abszolválni. Céljuk az, hogy az ökölvívó világbajnok házasságot ohajtana kötni Anny Ondréval, vagy bárki mással.

Európában 130 kilogram a buza-fogyasztás átlagos fejkvótája. Londonból jelentik: Argentínában a buza-fogyasztás fejkvótája évi 171 kilogramról 146-ra. Az Egyesült Államokban 147-ről 127-re, Ausztráliában 160-ról 146-ra, Kanadában 314-ről 214 kilogramra szállott le. Európában a fogyasztás átlagos fejkvótája 130 kilogram. Ezek az adatok a nagy buzakinálattal s ezzel árcsökkenés egyik hatótényezőjét mutatják.

! November 30 hétfő!

Ez a dátum a REFORMATUS KÓRHÁZSORSJÁTÉK húzásának napját jelenti. Siessen REFORMATUS KÓRHÁZSORSJEGYET venni! A november 30-i húzáson a 200.000 és 100.000 lejes nagy nyeremények mellett még több mint 600 nyeremény kerül kisorsolásra, ötvenezer, huszezer, tizezer, ötezer, háromezer lejes és kisebb tételekben. Ilyen nyerési esélyeket egyetlen húzáson belül csak a REFORMATUS KÓRHÁZSORSJÁTÉK kínál. A november 30-i húzáson ki nem húzott sorsjegyek érvényesek maradnak a további húzásokra. Siessen REFORMATUS KÓRHÁZSORSJEGYET venni. November 30-án 200.000 lejt nyerhet vele — és ha nem nyer, reménye lehet, hogy később az 1.000.000 lejes főnyereményt nyeri meg!

A nyereményeket a ref. egyházvezetés pénzintézeténél lehet felvenni. Hittelt ki.

Központi sorsjegyhely: C. u. Kolozsvár, Str. Bratianu No. 51. Egy sz. jegy ára 100 lejt.

A Kristály-Palace összes termeiben fog lezajlani vasárnap, november 29-én délután a Kolozsvári Zsidó Nőegylet táncos tea délutánja. A Nőegylet támogatása minden zsidó ember szívbéli kötelessége, különösen nehéz napjainkban, amikor a tél hidege a nyomort fokozza és sokszor kétségbeejtővé teszi.

Meghalt Putty Lia. Newyorkból jelentik, hogy a hosszú hetek óta élethál között lebegő Putty Lia, a magyar származású filmszínésznő 1 óra 5 perckor meghalt. Már megírta az Uj Kelet, hogy a filmszínésznő egy, a torokába tévedő csontszilánktól vérmérgezés, majd a fekvéstől kétoldali tüdőgyulladásra kapott és az utolsó órákban az orvosok már csak oxigénnel tartották benne a lelket. Putty Lia egy váradi katonatiszt lánya volt, a szentri lány már gyerekkorában is nagy hajlandóságot mutatott a színjátszás iránt és mint tizenöt éves bakfis egy cirkusz társulattal szökött meg otthonából. Karrierje gyors tempóban ivelt felfelé, előbb Pesten, majd Berlinben és végül Hollywoodban, ebben az álmok városában aratta óriási sikereit. Első nagy filmje a „Hindu siremlék” volt. Későbbi filmjeiben és több európai színpadon számtalanszor neveltette meg és fakasztotta könnyekre az embereket. Putty Lia világlelőben kitűnően értett az önreklamirózás nagy művészetéhez. Évekkel ezelőtt ő volt az első nő, aki alávetette magát — az azóta a kozmetikusok által a legmagasabb tökélyre vitt — orr-operációnak. A legpikánsabb fejű fekete filmszínésznő nagyon fiatalon, huszonnyolc éves korában, tehát élete virágjában hagyta el örökre a világot jelentő deszkákat. Ez életének legnagyobb és legutolsó, bár igen tragikus szenzációja.

December 5., Chanuka első napja, Kórházi Szombat. A Thóránál adakozunk a kolozsvári Zsidókórház javára. Gondoljunk a szegény betegeknek. Mindenki adakozzon a zsidóság kórházának. A Templomszentelés ünnepén emlékezzünk meg szeretettel és áldozatkészséggel a betegek hajlékáról. Hálát adva a Mindenhatóknak azért, hogy egészséges vagy, juszanak eszedbe a szegények legszegényebbe, a vagyontalan zsidó betegek. Kötelességeid vannak beteg hitestvéreiddel szemben, ne feleddél meg róluk. Filzéleiddel talán egy családapát adsz vissza családjának, egy gyermeket szülőinek! A Kórházi Szombat sikere mindannyiunknak javát szolgálja!

A svájci heroincempézési perben az ügyész magas büntetéseket kért. Bazelből jelentik: A heroincempézési perben az államügyész dr. Müller vádlott ellen egy évi, dr. Rauch ellen féleves szabadságvesztés-büntetést és pénzbüntetéseket kiszabást javasolta. A többi vádlottakra néve indítványt hat héttől három hónapig terjedő fogházbüntetést és pénzbírságot.

Pixavon Pitral-t tartalmaz. A Pitral hozzáadása által a Pixavon prophylactikus hatást gyakorol, amennyiben a hajnövést és hajpilleket előnyösen befolyásolja. A Pixavon ennélfogva elsőrangú hajápoló szer. Nincs több korpá, ha Pixavon-Shampoo-t használ (10 lejtért két mosáshoz) és folyékony Pixavont (egy babypalack 28 lejt, 2—3 mosáshoz).

Félmilliárd schilling külföldi odósága van a Kreditanstaltban. Bécsből jelentik: A Kreditanstalt hitelezőinek delegátusai jelenleg az osztrák fővárosban tartózkodnak. A pénzügyminiszter külföldi eladósodása meghaladja a félmilliárd schillinget.

Egy újságíró özvegye, aki önhibáján kívül súlyos helyzetbe került és nyomorog, ezen az uton kéri a jószívű embereket, hogy támogassák bármily kis összeggel. Adományokat az Uj Kelet kiadóhivatala közvetíti.

Grandi sértegetéséért — két évi börtön. Londonból jelentik: A philadelphiai rendőrbírósg Carcato olasz munkást, aki Grandi olasz külügyminiszter érkezésekor botrányt rendezett s a miniszter felé becsmélő szavakat kiáltott, két évi börtönre ítélte. Az ítélet súlyosságát azaz magyarazzák, hogy a munkásnál tartott házkutatásnál felforgató tendenciájú röpiratokat találtak, nemcsak olyanokat, amelyek a fasiszta Olaszországot sértegették.

Hatvanhatmillió kvarter a világ buzakészlete. Londonból jelentik: A világ buzakészlete 66 millió kvarter. Az elmúlt év hasonló időpontjában még a 70 milliót is meghaladta a készlet.

A menekülő munkások közé lött Freiwaldauban a cseh rendőrség. Prágából jelentik: Cernay tartományi elnök tegnapi Freiwaldauban és Niederlindewiesenben tartózkodott a vizsgálat lefolytatása céljából. Kilenc sebesültet a lövések hátulról értek, ami azt mutatja, hogy a csendőrség a pánik után a menekülő munkások közé lött.

A ma egyik legfontosabb kérdésére ad választ

Az Ifjuság nemi problémái

Dr. Tóti Béla most megjelent könyve

Főbb fejezetei: A természetéről természetet. A boldogság nehéz utja. Amikor a gyermekből ember lesz. Kétféle érettség. A hazug kísértet. A megérkezett szerelem. Mit kell tenni? A kétféle felelősség. Ujra szerelem. Pszichoanalízis és szerelem. Freud és Marx. A szerelem szabadsága. Egynejség és többnejség. Itél a társadalom. Szűz-e vagy ártatlan? Kit válasszunk? A lelkiismeret házassága. Hideg-e a nő? A „kényes kérdés“.

Mindkét nemhez tartozó serdülő ifjakon kívül a szülők és pedagógusok is okvetlen olvassák el ezt a tartalomhoz méltó külső köntösben megjelent könyvet.

UJ KELET könyvosálya CLUJ

Kérem részemre postafordultával megküzdeni: Dr. Tóti Béla: Az ifjuság nemi problémái könyvet, portómentesen, 85 lejt utánvétellel.

..... név

pontos cím

...a grafika
...a talá
...boka anna
...nélkül tud

Színház—Mozi

A kör négyesgésítése

Katajev kétfelvonásos vigjátékának bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban

Katajev a fiatal szovjetíró-nemzedék egyik legérdekesebb, mert humorban, szatirikus vénában leggazdagabb reprezentánsa, aki ma is Oroszországban él és közvetlen közelből figyel az ott kialakuló új gazdasági és társadalmi rendnek az egyénre és az egyének között kialakult viszonylatokra tett hatását. Mély humora tele van a megbocsátás és a javítani-akarás tiszta szándékoltágával. Talán ez az oka annak, hogy hivatalos szovjetkörök is türelmessel hallgatják sokszor husba vágó gunyolódásait.

Tegnap este a Magyar Színházban bemutatott „A kör négyesgésítése” című és a szovjet-házasság esetlenségét kiállító vigjáték érthetővé teszi előttünk is ezt a megértést. Mert Katajev humora csupa megértés, sőt több ennél: szeretet.

E vigjáték hőseit isteni (ha szabad egy szovjet-vigjátékkal szemben ezt a kifejezést használni) naivitásuk vezérli végig azon a göröngyös úton, melyet egy új gazdasági és erkölcsi világrend kialakítása szab eléjük. Mély hitükből és szerelmi-vágyásukból fonódik körükük kedves esetlenségük, apró szenvedélyeik és hibáik szövevénye, melyben lépten-nyomon megbotlanak.

Katajev vigjátékának azonban van egy rejtettebb, de azért eléggé világos tendenciája is, mely valóság, — még szovjet-viszonylatokban is — forradalmi jellegű. Azt akarja mondani, hogy a szerelemnek még azok a könnyű béklyók is súlyosak, melyeket a szovjet-törvények kovácsolnak köréje. A kör négyesgésítésére vállalkozik az, aki a szerelem örök kiszámíthatatlanságát és szabályozhatatlanságát merev törvényekkel akarja szabályozni.

A szovjet házassági törvénye is erre vállalkozott, ezért van az, hogy a gyakorlatban szintén kudarcot vall. Legalább is Katajev vigjátékában, már pedig ez a darab ép azért hatásos, mert tele van éles megfigyelésekkel, a realitásnak groteszkké való fokozásával.

Az előadás — a nézőtér kétségbeesítő üressége ellenére is — eléggé jó volt. Tanja szerepében Bárdi Teréz tett bizonyos ságot komoly fejlődéséről. Sok jelenetben igen kedves, nagyon közvetlen tudott lenni. Bárdos Klári, aki Ludmilla alakját elevenítette meg, kivételesen szép, kedves, decens színpadi jelenség, meleg, muzsikáló hanggal. Még némi elfogódottság ugyan zavarja abban, hogy tehetségét teljes gazdagságában bontakoztassa ki; ennek ellenére tegnap esti fellépése mégis szép reményekre jogosítja fel. Tud nagyon nőies és nagyon vonzó lenni; beszéde lágy és színes. Reméljük, hogy még többször lesz alkalmunk fejlődéséről beszámolni.

Feltűnt Balázs Samu alakítása. Ez a fiatal színész kezd magára találni. Több más szerepében már figyelemreméltó adott. Nagyjában Tasnády András is megállotta helyét, Nyerges Ferenc egy szovjet-költő szerepében sok derűt árasztott.

resznye. (Bérlésűnetben. Sorozatszám: 72.)
Vasárnap d. u. 5-kor Tánase revütársulata.
Vasárnap este 9-kor: Tánase revütársulata.
Hétfő: Torockói menyasszony. Sorozatszám 73.)

CORSO-MOZGÓ műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órák: Jenny Lind. A svéd csalogány. — A legszebb énekes, zenés filmoperett. Főszereplő: Grace Moore a Newyorki Metropolitan énekesnője. Műsor előtt: A legújabb Paramount journal.
Vasárnap d. e. 11 órák: Matiné. Patt és Patachon legkötönyebb filmje — és Micki Maus. Olcsó helyárakkal.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órák: Jenny Lind. A svéd csalogány. A legszebb zene és énekszámokkal. Főszereplő: Grace Moore a Newyorki Metropolitan énekesnője. Műsor előtt: A legújabb Paramount journal.

Szinkór-Mozgó műsora

Szombat délután 6 órák: X—27. A titokzatos asszony. A szezon legnagyobb hangos filmsikere. A főszerepekben: Marlene Dietrich és Victor Mac Laglen. Rendezte: Joseph Sternberg. A világ legelső filmsztárjának

kolosszális filmremeke. Előtte: magyar felírású Paramount Journal és Micky Maus. Helyárak: földszint 20 lej, erkély 10 lej.
Vasárnap d. e. 11 órák: X—27. A titokzatos asszony.
Vasárnap d. u. 3 órák: X—27. A titokzatos asszony.

SELECT-MOZGÓ műsora

Szombat: Trader Horn dráma eredeti afrikai felvételekkel.
Vasárnap: Trader Horn dráma eredeti afrikai felvételekkel.

URANIA-MOZGÓ műsora

Szombat: Legény a nyeregben.
Vasárnap: Legény a nyeregben.

ASTRA MOZGÓ műsora

Szombat: Janet Gaynor és Charles Farrel: Ut a menyország felé és nagy kíséző műsor. Helyárak: 15, 25, 35 lej.
Vasárnap: Janet Gaynor és Charles Farrel: Ut a menyország felé és nagy kíséző műsor. Helyárak: 15, 25, 35 lej.
Hétfő: Janet Gaynor és Charles Farrel: Ut a menyország felé és nagy kíséző műsor. Helyárak: 15, 25, 30 lej.
Kedd: Janet Gaynor és Charles Farrel: Ut a menyország felé és nagy kíséző műsor. Helyárak: 15, 25, 30 lej.

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminiszter vámtarifa redukcióval akarja a belföldi ipartermékek árát letörni

Nincsen titkos klauzulája a román-német kereskedelmi szerződésnek

Bucuresti-Bukarest, november 27. A pénzügyminiszter tanulmányozás tárgyává tette a vámtarifát. Tekintettel arra, hogy egyes belföldi iparvállalatok a közfogyasztásra szánt iparcikkek árainak leszállítására nem mutatkoztak hajlandóknak, a kormány a vámilletékek csökkentésével kívánja

lehetővé tenni ezeknek a cikkeknek az olesulását, úgy mint azt a cukorra vonatkozólag Vasilescu Carpen miniszter be is jelentette.

Bucuresti-Bukarest, november 27. A külügyminiszter kommunikét tett közzé. Eszerint egy reggeli lap párizsi táviratot közöl a Sud Est ügynök-

Ujabb áresések a könyvpiacra!

Ismeretterjesztő művek

Adler: Marx a gondolkodó	25 L	Marx: Osztyáhareok Franciaországban	48 L
Adler: Alkoholizmus és a szakszervezetek	4 L	Marx: Bér, ár, profit	20 L
Bauer: A szocializmus utja	6 L	Marx: III. Napoleon államcsínyje	20 L
Bebel: A nő és a szocializmus	180 L	Marx: Polgárháboru Franciaországban	20 L
Bernstein: A gazdaságtörténet alapvonalai	20 L	Mehring: Marx Károly élete	360 L
Bernstein: Mi a szocializmus?	5 L	Migray: Egy keresztényszoocialis állam története	18 L
Bernstein: Göriltzi pártprogram	12 L	Migray: Az egyház, munkáskérdés	5 L
Bernstein: Lassalle Ferdinand	18 L	Migray: Az Internationale története	25 L
Beer: A szocializmus és társadalmi harcok története:	30 L	Müller: Marx és a szakszervezetek	15 L
II. Középkor	30 L	Pach: A társadalmi ember élete	25 L
III. Újkor	30 L	Parvus: Allam, ipar, szocializmus	20 L
IV. 1750—1860	90 L	Révész M.: Somogyi Béla élete	25 L
V. 1860—1925	90 L	Szabó E.: Szocializmus	30 L
Braun S.: A primitiv kultúra	90 L	Szemes: Mi az osztályharc	5 L
Braun S.: Szakszervezetekről	5 L	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	8 L
Bresztowszky: Miért?	9 L	Szakasits: A munkásifjuság utja	5 L
Cooperator: Szocializmus és szövetségek	5 L	Szakasits: Ut a felszabadulás felé	5 L
Deutsch: Sport és politika	41 L	Társadalmi lexikon	600 L
Gál: Szakszervezetek a háboru alatt	5 L	Dr. Tóti: Az ifjuság nemi problémái	85 L
Garami: Kezdjük előlről	5 L	Umbreit: 25 év a német szakszervezeti mozgalomból 1890—1915	5 L
Gergely: Munkáskultúra	30 L	Vándor: Közgazdaságtan	100 L
Gombo: Kisipar, kiskereskedelem és a szocializmus	10 L	Vanczák: Szakszervezeti demokrácia	5 L
Jászai: Agitáció	4 L	Wagner: A tudományos gondolkodás alapelvei	10 L
Kautsky: Marx gazdasági tanai	41 L	Wexberg: Ideges gyermek	60 L
Kautsky: Kereszténység eredete	100 L	Webb: A kapitalizmus hanyatlása	40 L
Kertész: A nemzetköziség utja	40 L	Dr. Stern: Tolsztoj	20 L
Kropotkin: Kölcsönös segítség	100 L		
Kunfi: Jaurés	10 L		
Lassalle: Az alkotmányról	6 L		
Lassalle: Munkásprogram	6 L		

Kaphatók az Uj Kelet könyvostánban

A Magyar Színház heti műsora

Szombat délután: Az elcsért ember. (Ifjusági előadás, nagyon olcsó helyárakkal. Sorozatszám: 71.)

Szombat este 8¹/₂-kor: Feketesáru cse-

ségtől, amely azt állítja, hogy a német-román kereskedelmi szerződésnek titkos klauzulái lettek volna. A kommuniké konstatálva, hogy ez az ügynökség tervszerűen románellenes propagandát folytat, kategórikusan megcáfolja azt a hírt és hangsúlyozza, hogy a német-román szerződés sem többet, sem kevesebbet nem tartalmaz, mint amit a két állam a Népszövetség elé terjesztett becikkelyezés végett. A szerződés egyetlen klauzulája a legnagyobb kedvezményre vonatkozik, de ez egyáltalán nem titkos.

RADIO MUSOR

Szombat, november 28.

Bukarest. 12: Grammfón. 17: Zenekari hangv. 19.30: Közv. az Operaházból. Utána hírek.
Budapest. 9.15: Szalózenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Katonazene. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Játzóóra. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5.30: Cigányzene. 6: Mit úzen a rádió? 7: „A föld felfedezése”. 8: Zenekari hangverseny. 9.10: Dani bá’. 9.40: Pontos időjelzés, hírek, majd grammfónhangverseny, tánczene.
Bécs. 19.30: Olasz dalok és operaáriák. Berlin. 19.10: Zongorahangv.
Hamburg. 21.30: Népekkar.
Varsó. 19.30: Grammfón. 23.10: Chopin műveiből.
Milánó. 19.45: Grammfón.
Róma. 19.50: Grammfón. 21: Mascagni Paraszbtcsület és Leoncavallo: Bajazzók.
Prága. 21: Katonazene.
Pozsony. 21: Hangverseny.
Osló. 23.10: Tánczene.
Toulouse. 21.45: Tánczene. 23: Bécsi zene.

Apróhirdetések

ERTESITES
Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknként állandó kiállítás. Somlyó aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Ezüst evőeszköz vásárlásánál csak a harang védjeggyel ellátott árut kérje, mint egyedüli bármely külföldivel egyenlő gyártmányt. Tacumul ezüstáru gyár Cluj. Str. Gen. Neculcea (Kornis ucca) Nr. 6.

Ujra megnyit Léb ort. kóser étterem Malom ucca 14 szám alatt! Izletes ételek, olcsó árak, kellemes helyiség. Utazóknak 10 százalék kedvezmény. Abonoma, esküvők, bankettek olcsó áron.

Házaladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti ház elnyós feltétel nélk eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához P. Unirii 20.

Perzsaszőnyegek, művészi festmények, vitrintárgyak árverése 28-án, szombat délután 4 óráig, „Arta” Cluj, Str. Avram Iancu 3.

Egy jókarban levő cserépkályha olcsó áron. Érdeklődni Pap ucca 30. (Strada Paris).

150.000 lej készpénzgaranciával rendelkező hölgyet üzletvezetőnek keresek nagyobb vidéki városban fióküzlettemhez. Ajánlatokat „Cluji iparvállalat” jellegűen a kiadóba kérem.

Jóforgalmu fűszerüzlet és bodega b. rendezéssel, ugyanott 2 szobás lakás korforral kiadó. Esetleg külön is. Értekezni Gombosnál, Király u. 45.

Ügynököt keresek minden városban lehet nő is, ötezer lej óvadékkal, nélkülözhetetlen kiképzéssel elhelyezésért magas kereseteket jut. „Morgan” Satmar Postrestante.

Egy szoba, előszoba, fürdőszoba és konyha dec. 1-re kiadó. Értekezni Szentegyház 24., egyesületi titkárnál.

Gyermekocsit azonnal megvételre resék. Cim a kiadóban.

A garancia

1927 decemberében antiszemita diákszövetség saját személyében garancia, hogy a nagyváradi diákok fog lefolyni.

A liberális kormány gát erre a biztosítékra kongresszust. Egy órával a zavar előtt Lorin Popescu restbe, hogy az elkövetett módjában tovább lösséget.

Igy aztán a garancia a kormány is fedve voltak is meggyalázták. Mindenesetre értekezés azonnal fázni kongresszusról és garancia a kérdés ugyanis diákok november 29-én szuszoni.

Jorga azonban csak adott engedélyt. 13-án napban meg szokta a normális körülmények semmi különös. Decem. ominózus nap. A románizmus felejthetetlen.

Jorga mint ellenzéki szokott december 10-én elnök azonban, nem szakértői kormányának kellenekes csorbát ütne resszust csak akkor éha az ominózus nap fog eltelni.

Ez már dófi. Jorga nem Reális garancia van. Egészen bizonyos, hogy nem lesz rendbontás.

De kérdjük, mi biztosítja az ország szuszoni 13-án is rend és nyugalom?

Manollescu

Semmi más, csak egy fantasztikus karr. Kezdődött úgy, hogy idegen fiatalemberből pénzügyi alminiszter mányában.

Azóta egyszer és kellett tanulni a nevéscu-kormány fejére téglia és az öreg táborgelig kitették a miniszterből. Manollescu is elvált. A forrvérü és aktív fiatal miniszter új keresett szétrobbanónak.

Párizsba utazott, hogy király hazatérését. Amiórt a liberális kormány börtönbe.

Ahonnán a felmentés a feje körül tért vissza karrierjén egyre magas Lazas közgazdasági. És nemsokára már beállást a gyárosok és a miniszter.

Amikor a nemzeti párturaja elkövetkezett, a kormányzó és az öreg tábor den cserélte fel Manollescu-t. Minisztere lett a nemzeti kormány.

És egy adott pillanattal megbuktatta a kormány saját kormányvonuljon Jorga és Ars. „Uj ritmus” kabinetje.

A legközelebbi lépés hat évre szóló kormány. Merész álmokat szőttékben. Meghuzta a Banca Bercovici és a főlt, a megmaradt pedig egyetlen hatalmat akarja tömöríteni, amelyet székében már ön Argetoianu egyetlen